

ՍԵՓԱՆ ՍՈՒՔԻԱՅԱՆ
STEPAN SUKIASYAN
СТЕПАН СУКИАСЯН

Ստեփան Մանուկի Սուքիասյան (03.03.1946 թ., ք. Լենինական, այժմ՝ Գյումրի -11.10. 2021 թ., ք. Երևան): Ավարտել է 1963-ին Գյումրիի Ք. Կարա-Սուրբայի անվ. երաժշտական ուսումնարանի և 1969-ին Երևանի Կոմիտասի անվ. պետական կոնսերվատորիայի (ԵՊԿ) փողային բաժինները (մասնագիտացումը՝ զարարակուու), 1976-ին՝ ԵՊԿ երաժշտագիտուրյան բաժինը (դեկ.՝ արվեստագիտուրյան բնկնածու Օ. Հ. Ստեփանյան), 1990-ին՝ ԵՊԿ կոմպոզիցիայի բաժինը (դեկ.՝ ԽՍՀՄ ժողովրդական արտիստ, պրոֆեսոր Դ. Մ. Սարյանի դասարան): Աշխատել է 1966-1972 թթ. «ՀՀ Շաղինյան և հետուստատեսուրյան սիմֆոնիկ նվազախմբում» (արտիստա), 1972-1981 թթ. դասավանդել է թիվ 16 երաժշտական դպրոցում, 1981-1984 թթ. Գեղագիտուրյան ազգային կենտրոնում կազմակերպել է մանկական ֆիլհարմոնիա, 1984-1988 թթ. վարել է Գյումրիի Ք. Կարա-Սուրբայի անվան երաժշտական ուսումնարանի տնօրենին պաշտոնը: 1989-ից գրադարձել է ԵՊԿ պրոֆեսուրի պաշտոնը, 1992-2011 թթ. դասավանդել է ստեղծադրժական ամբիոնում (դրանուն՝ 2006-ից): Հայաստանի կոմպոզիտուրմերի միության (ՀԿՄ) անդամ է:

Հեղինակ է սիմֆոնիկ, կամերային, վոկալգործիքային, երգախմբային ստեղծագործությունների: Երկեր՝ փայտյա փողային կվիմտեսի «Երեք բազատեր» (1985 թ.), երաժշտուրյուն «Երեք խողուկեր» տիկնիկային ներկայացման համար (1987 թ.), «Կիլիկիա» սիմֆոնիա (1990 թ.), մենակատար ջորակի Սոնատ (1992 թ.), «Երեք ռոման» ձայնի և դաշնամուրի համար (լուսը՝ Ե. Զարենցի, 1993 թ.), «Չայլիեր» ձայնի և փողային գոր-

ծիքների համար (1996 թ.), «Հովկերգություն» կամերային նվազախմբի համար (1997 թ.), «Ստորոտ» կանանց երգչախմբի և հարվածայինների համար (1997 թ.), «Տեսիլաժամեր» երգչախմբի համար (լուսը՝ Ե. Զարենցի, 1998 թ.), «Մերայ Տեր» խառը երգչախմբի և երկու տրոմպոնի համար (2001 թ.), «Տեսիլ» լարային նվազախմբի համար (2003 թ.), «Անսեր» պինմ նվազախմբի, դրամսկի և բլուի համար (2005 թ.), «Աղոքի վերջին տողը» ձայնի և կամերային նվազախմբի համար (2008 թ., արժանացել է «Հայան Թիգեյան» ամենամյա մրցանակի), «Ներման աղերս», «Օ, արեգակ քենար» ձայնի և դաշնամուրի համար (լուսը՝ Ե. Հյուդեյինի, 2009 թ.), «Գարնան երգեր» շարք մանկական երգչախմբի համար (4 երգի, 2009 թ., արժանացել է մրցանակի), «Ախուրյան ավին» պատկերմեր լարային քայլակի համար (2010 թ.), «Ժող լոյս լինք» երգչախմբի և դաշնամուրի համար (2010 թ.), «Պրելյուդ շվիի, դրամսկի, բառի, քանոնի և հարվածային գործիքների համար (2010 թ.), «Կամերային սիմֆոնիա» (2011 թ.), «Gesang an Händel» չորս տրոմպոնի համար (2012 թ., Գերմանիայի Հայլե քաղաքում Հենդելին նվիրված միջազգային երաժշտական փատառունում արժանացել է հասուլ մրցանակի), «Առավոտ» ձայնի և 10 գործիքի համար (2013 թ.), Երկու պիես ջորակի և դաշնամուրի համար (2013 թ.), «Litania» մեսաա սիմֆոնիկ նվազախմբի, երգչախմբի և մենակատարի համար (2014 թ.), Սիմֆոնիա «Նալի լուսն վրա» (2015-2016 թթ.), Կոնցերտ բալջորակի և նվազախմբի համար (2016 թ.), Լարային կվարտես (2016 թ.):

Տես էջ 21:

ԵՊԿ հրատարակչություն
Publishing house YSC Издательство ЕГК

Երեք բազատեր
Three Bagatelles
Три багателли

ՍՏԵՓԱՆ ՍՈՒԿԻԱՍՅԱՆ

ԵՐԵՎ ԲԱԳԱՏԵԼ

զութակի և դաշնամուրի համար

STEPAN SUKIASYAN

THREE BAGATELLES

For Violin and Piano

СТЕПАН СУКИАСЯН

ТРИ БАГАТЕЛИ

для скрипки и фортепиано

ԵՐԵՎԱՆ
ԵՊԿ հրատարակչություն
2022

YEREVAN
Publishing House YSC
2022

ЕРЕВАН
Издательство ЕГК
2022

ՀՏԴ 78(07)
ԳՄԴ 85.31g7
Խ 282

Հաստատված է՝
Երևանի Կոմիտասի անվան պետական
կոնսերվատորիայի գիտական խորհրդի կողմից

Ուսումնական ձեռնարկը երաշխավորված է
կամերային անսամբլի ամրիոնի կողմից

Նվիրվում է Նունե Հակոբյանին և Սարգիս Կարապետյանին

Dedicated to Nune Hakobyan and Sargis Karapetyan

Посвящается Нуне Акопян и Саркису Карапетяну

Կազմող և մասնագիտական խմբագիր՝ ԱՆՈՒԾ ԳԱԳԻԿԻ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ, ԵՊԿ դոցենտ

Գրախոսներ՝ ԾՈՎԻՆԱՐ ՀՐԱՅՐԻ ՄՈՎՍԻՍՅԱՆ արվեստագիտության թեկնածու, ԵՊԿ դոցենտ
ԳԱՅԱՆԵ ՍԻՄՈՆԻ ՀՌՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ ԵՊԿ պրոֆեսոր
ՄՈՖԱ ՍԱԹԵՎՈՍԻ ԱԶՆԱՌՈՒՅԱՆ կոմպոզիտոր

Խաչատրյան Անուշ Գագիկի

Խ 282 Ստեփան Սուքիասյան. «Երեք բագատել» (ջութակի և դաշնամուրի համար)
/ Ա. Գ. Խաչատրյան. – Եր.: ԵՊԿ հրատարակչություն, 2022 թ. - 24 էջ, 1 ներդիր՝ 3 էջ:

Սույն ուսումնամեթոդական ձեռնարկը լրացնում է Ստեփան Սուքիասյանի կամերային-գործիքային ժանրի ստեղծագործությունների հրատարակումների ցանկը: Այն նախատեսված է կոնսերվատորիայում և երաժշտական բուհերում սովորող ուսանողների և մասնագետների համար:

Khachatryan Anush Gagik

Stepan Sukiasyan. “Three Bagatelles” for Violin and Piano/ Anush G. Khachatryan.-
Yerevan, YSC Publishing House, 2022. - 24 p., 1 enclosure - 3 p.

The purpose of this teaching manual is to expand the list of published chamber instrumental works by Stepan Sukiasyan. The manual is intended for students and professionals at conservatory and higher music education institutions.

Хачатрян Ануш Гагиковна

Степан Сукиасян. «Три Багатели» для скрипки и фортепиано / А. Г. Хачатрян. – Ер.,
Издательство ЕГК, 2022.- 24 с., 1 вкладыш - 3 с.

Настоящее учебно-методическое пособие имеет целью пополнить список изданных камерно-инструментальных произведений композитора Степана Сукиасяна. Пособие предназначено для студентов и специалистов в консерватории и в музыкальных вузах.

ՀՏԴ 78(07)
ԳՄԴ 85.31g7

ISBN 978-9939-802-37-4
ISMN 979-0-801602-48-0

© Խաչատրյան Ա., Khachatryan A., Խաչատրյան Ա., 2022

© Սուքիասյան Ս., Սուքիասյան Ս., Sukiasyan S., 2022

© ԵՊԿ հրատարակչություն, Publishing House YSC, Издательство ЕГК, 2022

Նախարան

Ստեփան Մանուկի Սուրբիայանը հայ արդի կոմպոզիտորական դպրոցի ինքնատիպ ներկայացուցիչներից է, ով սկսել է ստեղծագործել նախորդ դարի 80-ական թվականներից մինչև 2021 թ., երբ կնքեց իր մահկանացուն:

Այս հրապարակումն անդրադարձ է կոմպոզիտորի ստեղծագործական ուղղություն, մասնավորապես նրա կամերային-գործիքային ժանրի ստեղծագործություններից մեկին՝ «Երեք բագատել» շարքին: Կոմպոզիտորի բնորոշ ոճական առանձնահատկությունները բացահայտվում են ստեղծագործության կառուցվածքային, արտահայտչական և կատարողական մեթոդաբանական վերլուծության միջոցով:

Ստեփան Սուրբիայանի ստեղծագործական քննությունը

Ստեփան Մանուկի Սուրբիայանը ծնվել է 1946 թ. Գյումրիում, 1963-ին ավարտել է Գյումրու Փ. Կարա-Սուրբայի անվան երաժշտական ուսումնարանի փողային բաժինը՝ գալարափող մասնագիտությամբ: Այնուհետև ուսումը շարունակել է Երևանի Կոմիտասի անվան պետական կոնսերվատորիայում որպես գալարափողահար (1969 թ.), հետագայում մասնագիտանալով նաև որպես երաժշտագետ (1976 թ., պրոֆեսոր Ռ. Ստեփանյանի դեկանարությամբ) և կոմպոզիտոր (1990 թ. պրոֆեսոր Ղ. Սարյանի դասարանում):

Ս. Սուրբիայանը եղել է Հայաստանի Ռադիոյի և հեռուստատեսության նորաստեղծ սիմֆոնիկ նվագախմբի արտիստ (1966-1972 թթ.) և վագախմբի հիմնադրման օրվանից: Դասավանդել է՝ Ա. Աճեմյանի անվան երաժշտական դպրոցում երաժշտատեսական առարկաներ, ԵՊԿ ստեղծագործական ամբիոնում, տարբեր տարիների դեկանարել է Երևանի Գեղագիտական կենտրոնի մանկական ֆիլհարմոնիան, Գյումրու Փ. Կարա-Սուրբայի անվան երաժշտական ուսումնարանը, զբաղեցել է Երևանի Կոմիտասի անվան պետական կոնսերվատորիայի պրոռեկտորի պաշտոնը (3):

Կոմպոզիտորն ստեղծագործել է տարբեր ժանրերում, հեղինակ է սիմֆոնիկ, կամերային, վոկալ-գործիքային և խմբերգային ստեղծագործությունների, այդ թվում մանկական խմբերգերի (2), որոնք իրենց հաստատուն տեղն են զբաղեցրել դպրոցական ծրագրերում, մանկապատանեկան երգչախմբային մրցույթների երկացանկերում:

Ս. Սուրբիայանի սիմֆոնիկ մեծակտավ ստեղծագործություններից արժանի են հիշատակման «Կիլիկիա» (1990 թ.) և «Նավը լեռան վրա» (2015-2016 թթ.) սիմֆոնիաները, «Տեսիլ»-ը լարային նվագախմբի համար (2003 թ.): Կոմպոզիտորին լայն ճամաչում բերեցին կամերային նվագախմբի համար գրված “Pastorale” («Հովվերգություն», 1997 թ.) և վերոնշյալ «Տեսիլ» ստեղծագործությունները, Կամերային սիմֆոնիան (2011 թ.) և Կոնցերտը՝ թագութակի և նվագախմբի համար (2016 թ.): Յուրօրինակ կազմի համար են գրվել հեղինակի «Անսեր» պոեմը նվագախմբի, դուդուկի և բլուզի համար (2005 թ.), «Պրելյուդ»-ը՝ շվիի, դուդուկի, թառի, քանոնի և հարվածայինների համար (2010 թ.):

Կոմպոզիտորն իր ստեղծագործական ուղղությունը առանձնահատուկ սիրով և նվիրվածությամբ էր վերաբերվում փողային գործիքներին իր առաջին մասնագիտությանը: Եվ պատահական չէ, որ այս գործիքների համար են ստեղծվել նրա լավագույն ստեղծագործություններից երկուսը՝ երգչախմբի և երկու տրոմբոնի համար գրված «Մեղայ Տէր» աղոթքը (2001) և “Gesang an Händel” («Երգասածություն Հենդելին») ստեղծագործությունը: Ի դեպ, վերջինս հնչել է 2012 թվականին Գերմանիայի Հայոց քաղաքում Լայացիզի ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի երաժշտների կատարմամբ Հենդելին նվիրված միջազգային փառատոնի շրջանակներում և արժանացել Հասուկ մրցանակի:

Ստեփան Սուրբիայանն առանձնահատուկ նախապատվություն էր տալիս վոկալ, խմբերգային և վոկալ-գործիքային ժանրերին: Այս շարքում հիշատակման են արժանի ձայնի և դաշնամուրի համար «Երեք ոռմանար»՝ Ե. Զարենցի խոսքերով (1993 թ.), «Աղոթքի վերջին տողը»՝ ձայնի և կամերային նվագախմբի համար (2008 թ.), որն արժանացավ Վահան Թեքեյան միության ամենամյա մրցանակին, «Առավոտ»-ը՝ ձայնի և տասը գործիքի համար (2013 թ.): Խմբերգային ժանրում յուրահատուկ տեղ են գրաղենում «Մտորում»-ը՝ կանաց երգչախմբի և հարվածային գործիքների համար (1997 թ.), «Տեսիլաժմեր»-ը՝ դարձյալ Ե. Զարենցի խոսքերով (1998 թ.), երգչախմբի և դաշնամուրի համար են գրվել «Օ, արեգակ շքնաղ»-ը և «Ներման աղերս»-ը՝ գերմանացի բանաստեղծ Ֆրիդրիխս Հյուլենինի խոսքերով (2009 թ.), «Եղիցի Լույս» ըստ Պարույր Սևակի (2010 թ.), «Գարնան երգեր» խմբերգերի շարքը

մանկական երգչախմբի համար (2009 թ.), որը դարձյալ արժանացել է մրցանակի: Վոկալ-սիմֆոնիկ ժանրում իր ուրույն տեղն ունի «Litania» մեսսան՝ սիմֆոնիկ նվազախմբի, երգչախմբի, բարիտոն և սոպրանո ձայնի համար (2014 թ.), որը հատուկ պատվերով գրվել է «Պազոլինիի խոսքերի հիման վրա:

Ստեփան Սուրբիայանի ստեղծագործական ժառանգության մեջ առանձնակի տեղ ունեն կամերային-գործիքային ժանրում մենանվագ և տարրեր կազմերի կամերային անսամբլների համար գրված ստեղծագործությունները: Նշենք Մենանվագ ջուրակի սոնատը (1992 թ.), Երկու պիեսար՝ ջուրակի և դաշնամուրի համար (2013 թ.), «Ախուրյանի ափին» պատկերները (1) լարային քառյակի համար (2010 թ.) և Հարային կվարտետը (2016 թ.):

Այս ժողովածուում լրացրել ենք Ս. Սուրբիայանի «Երեք բազատել»-ը ջուրակի և դաշնամուրի համար (1985 թ.), որը վերաբերում է հեղինակի ստեղծագործական վաղ շրջանի գործերին: Սակայն այս պիեսներում արդեն իսկ դրսւորվել է կոմպոզիտորի մտածողությանը բնորոշ ձգտումը՝ համատեղել դասական ժանրային և ձևակառուցման սկզբունքները հայկական ազգային ոիրմախնտնացիոն մտածողության հետ:

Մեր ընտրությունը պայմանավորված է մի կողմից՝ կոմպոզիտորի ստեղծագործական ժառանգությունը հանրայնացնելու մեջ ցանկությամբ, մյուս կողմից՝ նպատակ ունի ընդլայնելու ուսումնական ծրագրի երկացանկը՝ ներառելով բազատել ժանրի յուրօրինակ նմուշ՝ ազգային դրսւորումներով:

Բազատել: Ժանրի պատմությունից

Բազատել (ֆրանսերեն՝ bagatelle) բառացիորեն նշանակում է փոքրիկ, նրբագեղ իր, զարդ, նաև՝ կատարման համար ոչ բարդ գործիքային մանրանվագ, երաժշտական պիես (4.), սկզբնական շրջանում գրվում էին մեծ մասամբ դաշնամուրի համար: Առաջին անգամ հանդիպել է ֆրանսիացի կոմպոզիտոր և երգեհոնահար Ֆրանսուա Կուպերենի (1668-1733 թթ.)՝ կլավեսինի համար գրված ժողովածուում: Երաժշտական գրականության մեջ առավել հայտնի են գերմանացի կոմպոզիտոր Լյուդվիգ վան Բերիովենի (1770-1827 թթ.) բազատելների երեք ժողովածուները, Ֆերենց Լիստի, Անտոնին Դվորժակի, Յան Սիրելիուսի, Ջամիլ Սեն-Սանսի և մյուսների բազատելները:

XX դարում հետաքրքրության նոր ալիք է նկատվում ժանրի հանդեպ ժամանակի այնպիսի կոմպոզիտորների ստեղծագործություններում, ինչպիսիք են Քելա Բարտոլի, Անտոն Վեբերնը, Դյորդ Լիգետին, Էդիսոն Դենիսովը, Վալենտին Սիլվեստրովը և ուրիշներ: Եվ չնայած նշված հեղինակների կենսագրական, ստեղծագործական, աշխարհագրական, ազգային պատկանելության, նաև ոճական ու ժամանակագրական տարրերություններին, նրանց բոլորին միավորել է ձգտումը նվազագույն միջոցներով արտահայտելու ամենակարևորը, ամենաէականը, և նրանցից յուրաքանչյուրը դա իրականացրել է ուրույն արտահայտչանակով և ձեռագրով: Վ. Սիլվեստրովի դիպուկ բնորոշմանը. «Ամենավոքը, աննշան մի բան իր մեջ զետեղում է ամենավեհի մի մասնիկը, այնպիս, ինչպես ցողի մի կարիւում արտացոլվում է արեգակը»: Եվ շարունակելով իր այս միտքն, երգականում է, որ «Բախի իմպենցիաներում և Շոպենի պրելյուդներում կարելի է հայտնաբերել մեծակտավ կոմպոզիցիաների վեհությունը, սակայն խտացված ակնթարքի տևողության մեջ» (4.):

Ս. ՍՈՒՐԲԻԱՍՅԱՆ՝ «ԵՐԵՔ ԲԱԶԱՏԵԼ ԶՈՒԹԱԿԻ ԵՎ ԴԱԾՆԱՍՈՒՐԻ ՀԱՍԱՐ»

Մերողարանական վերլուծություն

Ստեղծագործությունը գրվել է 1985 թ. և նվիրված է առաջին կատարողներին՝ ներկայումս Բոստոնում բնակվող երաժշտներ Սարգս Կարապետյանին (ջուրակ) և Նունե Հակոբյանին (դաշնամուր):

Բազատելներին բնորոշ նրբագեղությունն այս շարքում փոխանցվել է ջուրակի նվազաքանչին, իսկ դաշնամուրի նվազակցությունը պիեսներին հաղորդում է թափանցիկություն և փիսրունություն:

Բազատելներից Սուրբիան սկզբում է խաղի պես, ասես ջուրակը լարելով դաշնամուրի օգնությամբ: Այնուհետև, անընդհատ զարգանալով, ֆակտուրան աստիճանաբար բարդանում է ինտերվալներով, ակորդներով և ոիրմական պատկերներով: Սիզանցիկ զարգացումը, որը հատուկ է ոչ միայն առանձին

պիեսներին, այլև շարքին ընդհանուր առմամբ: Ստեղծվում է հոսունության, անընդհատ զարգացման տպավորություն, որ տանում է բարձրակետին, այսուհետև վերադառնում ուղղիզա հիշեցնող ավարտին աստիճանաբար պարզեցնելով ֆակտուրան և մարելով պարզ ֆլաժուետների հնչողությամբ:

Երկրորդ բազատելլը կոնտրաստային սկզբունքով է հաջորդում, գրված է 3/8 չափում, ու նաև արագ տեսմայի շնորհիվ պարայնություն է հաղորդում հնչողությանը: Կատակային բնույթն առավել ընդգծվում է միջին մասում հնչող ինտերվալների ոիքմական պատկերի փոփոխությամբ: Այս հատվածում առաջարկել ենք մեր կողմից նշված մատնադրումներ (ապլիկատուրա), որն ավելի դյուրին կդարձնի հատվածի աշխույժ, փայլուն կատարումը:

Երրորդ բազատելլը հիշեցնում է անընդհատ շարժում: Այն սկսվում է դաշնամուրի նվազաբաժնում անցնող միալար մեղեդային դարձվածքով, որը, շնորհիվ փոքր տերցիա ձայնասահմանում կիրառվող սուր խրոմատիկ հնչերանգների, չափազանց լարվածություն է հաղորդում տրամադրությանը, ինտագայում իմիտացիոն կրկնությունների շնորհիվ ծավալվելով ոչ միայն դաշնամուրի, այլև նրան ձայնակցող ջութակի նվազաբաժնի տարբեր ռեգիստրներում: Ժեմայի բազմակի անցկացումները երկու գործիքների հարցուապատասխանի սկզբունքով պիեսի վերջին հատվածում բերում են բարձրակետին, շնորհիվ երկու գործիքների նվազաբաժններում միաժամանակ հնչողության: Այս ավարտը նաև ամրող շարի տրամաբանական հանգուցալուծումն է խորհրդանշում:

Առանձնահատուկ նշանակություն ունեն ոչ ավանդական կառուցվածք ունեցող հարմոնիկ համահնչյունները, որոնք տարբեր հատվածներում լրացուցիչ գույն ու տրամադրություն են հաղորդում պիեսներին:

Ստեղծագործությունը հրատարակում ենք կոմպոզիտորի հետ համաձայնեցված համապատասխան խմբագրական միջամտություններով, որոնք վերաբերում են շտրիխներին, դինամիկ նշաններին և մատնադրումներին, որպեսզի կատարումն առավել հարազատ լինի կոմպոզիտորի մտահղացմանը:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Սուրբիասյան Ա. Մ., «Ախուրյանի ավիին» պատկերմեր լարային քառյակի համար, (կազմող և խմբագիր՝ Ա.Գ. Խաչատրյան), Եր., ԵՊԿ հրատարակչություն, 2010 թ.:
2. Սուրբիասյան Ա. Մ., Մանկական խմբերգեր, (հեղինակ և կազմող՝ Ա.Մ. Սուրբիասյան), Եր., ԵՊԿ հրատարակչություն, 2010 թ.:
3. <http://composers.am/?p=6960> Դիտման ամսաթիվ՝ 10.2.2022 թ., Ժամը՝ 23:51
4. [https://ru.wikipedia.org/wiki/Багатель#.. բառարան Դիտման ամսաթիվ՝ 10.2.2022 թ., Ժամը՝ 20:46](https://ru.wikipedia.org/wiki/Багатель#.._բառարան_Դիտման_ամսաթիվ՝_10.2.2022_թ.,_Ժամը՝_20:46)

Preface

Stepan Manuk Sukiasyan is an outstanding representative of the contemporary Armenian school of composition, whose artistic career started in the 80s of the last century and lasted until 2021, when the composer passed away.

This publication examines the works of this composer, particularly one of the pieces of the chamber-instrumental genre - the “Three Bagatelles” Cycle. The characteristic features of Sukiasyan's compositional style are considered through the lens of structural, artistic and performance methodology analysis.

Description of Stepan Sukiasyan's Work

Stepan Manuk Sukiasyan was born in 1946 in Gyumri. In 1963 he graduated from the French horn department of the Gyumri Kara-Murza Music College. He continued his studies at Yerevan State Komitas Conservatory, where he took the French horn class (1969) and later on he graduated from the Department of Musicology (1976, Professor R. Stepanyan's class) and the Department of Composition (1990, Professor G. Saryan's class).

He taught music theory at A. Adjemyan Music School and at the Department of Composition at YSC. Over the years he has directed the Children's Philharmonia at the Yerevan Aesthetic Education Center, the Kara-Murza Music School in Gyumri and has held the post of the Vice-rector of the Yerevan State Komitas Conservatory. (3).

The composer has worked in various genres. He is the author of symphonic, chamber, vocal-instrumental and choral works, including children's choirs (2), which found a well-deserved place in school curricula as well as in the repertoire of children's and youth choir competitions.

Among Sukiasyan's large-scale works for symphonic orchestra are “Cilicia” (1990) and “Ship on the Mountain” (2015-2016) symphonies, “Vision” for String Orchestra (2003). The composer is widely known for his Pastoral for Chamber Orchestra (1997) and the aforementioned “Vision”, his Chamber Symphony (2011), and Cello Concerto (2016). The composer has written works for unconventional ensembles – the Poem “Loveless” for Orchestra, Duduk and Blul (2005), “Prelude” for Shvi, Duduk, Tar, Qanun and Percussion (2010).

Throughout his composition career, Stepan Sukiasyan was especially fond and devoted to wind instruments, his first profession. It is therefore not by chance that two of his most impressive works were composed for wind instruments - the Prayer “Father Mercy” for Choir and Two Trombones (2001) and “Gesang an Händel” (“Song to Handel”). It is worth noting, that the last work was performed in 2012 by the Leipzig Philharmonic Orchestra, during the Handel International Festival in Halle, Germany, and was awarded the Special Prize.

Stepan Sukiasyan had a particular preference for vocal, choral and vocal-instrumental genres. Among them, “Three Romances” for Voice and Piano to poems by Yeghishe Charents (1993), “The Last Line of a Prayer” for Voice and Chamber Orchestra (2008), which won the annual Vahan Tekeyan Cultural Union Award, “Morning” for Voice and Ten Instruments (2013). Of the works of the choral genre, a significant place belongs to “Reflection” for Female Choir and Percussion (1997), “Hours of Visions” again on Yeghishe Charents poetry (1998). For choir and piano, he has written “Oh, Wonderful Sun” and “A Plea for Forgiveness” to words by the German poet Hölderlin (2009); “Let There Be Light” (2010); and the “Songs of Spring” Cycle for Children's Choir (2009), which also won an award.

A special place in the vocal-symphonic genre is occupied by “Litania” Mass, specially commissioned for symphony orchestra, chorus, baritone, and soprano to words by Pasolini (2014).

A considerable part of Stepan Sukiasyan's musical heritage is devoted to chamber instrumental works written for solo instruments as well as for various chamber ensembles. Most notable are the Sonata for Solo Violin (1992); Two Pieces for Violin and Piano (2013), “On the Bank of the Akhuryan River” Pictures for String Quartet (2010), and String Quartet (2016).

The present collection includes “Three Bagatelles” for Violin and Piano by Stepan Sukiasyan (1985), representing the early period in the composer's work. Nevertheless, in these pieces, one can already see the desire, characteristic for the composer's thinking in general, to combine classical genre and formation principles with the Armenian national rhythm and intonation mindset.

The choice of the work was determined, on the one hand, by the desire to popularize the composer's creative legacy; on the other hand, to expand the repertoire of the curriculum to include an original example of the bagatelle genre, written by using the specific features of national music.

Bagatelle. From the History of the Genre

Bagatelle (French: bagatelle) literally means a small, graceful little thing, or a piece of jewelry, as well as a simple instrumental miniature, a musical piece (4.), originally primarily for the piano. The bagatelle first appears in a collection of works for the harpsichord by the French composer and organist François Couperin (1668-1733). The most famous in music literature are three collections of bagatelles by German composer Ludwig van Beethoven (1770-1827), bagatelles by Franz Liszt, Antonin Dvořák, Jan Sibelius, Camille Saint-Saëns and other composers.

The 20th century saw a new wave of interest in this genre from such composers of the time as Béla Bartók, Anton Webern, György Ligeti, Edison Denisov, Valentin Silvestrov, and others. And despite all the existing biographical, artistic, geographical, national, as well as stylistic and chronological differences, they all shared the desire to express the most important, the most essential through minimal resources, and each of them accomplished this task, using their own means of expression and their own handwriting.

According to sound definition made by V. Silvestrov, “A grain of finesse is contained in a trifle, just as the sun is reflected in a droplet of the dew,” and, elaborating on his thought, he continues: “One can find it in Bach's Inventions and Chopin's Preludes, where one sees the same perfection as in their larger compositions, but accumulated within a single moment.” (4.)

THREE BAGATELLES FOR VIOLIN AND PIANO BY STEPAN SUKIASYAN

Methodological Analysis

The work was written in 1985, and has a dedication to the first performers, Sarkis Karapetyan (violin) and Noune Hakobyan (piano). Both musicians now live in Boston. In this cycle, the elegance characteristic of the bagatelle genre is given to the violin part, while the piano accompaniment contributes to the transparency and fragility of the pieces.

The beginning of the First Bagatelle is designed in the form of a play, in the course of which the violin seems to be tuned with the help of the piano. Then, progressively developing, the texture is gradually becoming denser, enriched by complex intervals, chords, and rhythmic patterns. Continuous development is characteristic not only of the separate pieces, but of the cycle as a whole. Consequently, the effect of fluidity and constant elaboration is achieved, leading to a climax and then to a Finale reminiscent of a reprise in which the texture is gradually lightened, and fades away with natural flageolets.

The Second Bagatelle is composed using the principle of contrast. It is written in 3/8 measure, which in combination with the fast tempo creates a dance-like character of the music. The playful character is further emphasized by the alternating rhythmic pattern of the intervals in the middle section. In this episode, we suggest our fingering, which contributes to its more lively and brilliant performance.

The Third Bagatelle resembles the perpetuum mobile style. It begins with a monotonous melodic passage, played by the piano, which, because of its sharp chromatic intonations not exceeding the minor third, creates an extremely suspenseful atmosphere. The suspense is further intensified by the imitative repetitions played not only in the piano part, but also in different registers of the violin part.

Repeated question-and-answer sessions by both instruments lead to a climax in the final section of the piece, through the simultaneous appearance of the violin and the piano. This finale also signifies the logical closing of the cycle.

Unconventional harmonic constructions, which give the pieces additional colors and atmospheres in various episodes, are particularly meaningful.

We publish the works with some editorial adjustments that have been agreed upon with the composer. They refer to the strokes, dynamic tones, and fingering, so that the performance best corresponds to the intention of the composer.

COMMENTS

1. Sukiasyan, S. M., “On the Bank of the Akhuryan River”. Pictures for String Quartet. (Compiled and Edited by A. G. Khachatryan), Yerevan, YSC Publishing, 2010.
2. Sukiasyan, S. M., Works for Children Choir (Author and Editor S. M. Sukiasyan), Yerevan, YSC Publishing, 2010.
3. <http://composers.am/?p=6960> Accessed 10.02.2022 at 23:51.
4. <https://ru.wikipedia.org/wiki/Багатель#...> Accessed 10.02.2022 at 20:46.

Предисловие

Степан Манукович Сукиасян – самобытный представитель современной армянской композиторской школы, творческий путь которого начался в 80-е годы прошлого века и продолжался до 2021, когда композитора не стало.

В настоящей публикации рассматривается творчество композитора, в частности одно из произведений камерно-инструментального жанра – цикл «Три багатели». Характерные особенности композиторского стиля Сукиасяна рассматриваются сквозь призму структурного, художественного и методологического исполнительского анализа.

Характеристика творчества Степана Сукиасяна

Степан Манукович Сукиасян родился в 1946 году в Гюмри, в 1963 году окончил отделение духовых инструментов Гюмрийского музыкального училища им. К. Кара-Мурзы по специальности валторна. Затем продолжил учебу в Ереванской консерватории по классу валторны (1969), а позднее на отделении музыковедения (1976, под руководством проф. Р. Степаняна) и композиции (1990, класс проф. Г. Сарьяна).

Степан Сукиасян был его артистом Симфонического оркестра Радио и Телевидения Армении с первых дней его основания (1966-1972). Он также преподавал музыкально-теоретические предметы в музыкальной школе им. А. Аджемяна, на кафедре композиции ЕГК, в разные годы руководил Детской филармонией при Ереванском центре эстетического воспитания, Музыкальным училищем им. Х. Кара-Мурзы в Гюмри, занимал должность проректора Ереванской государственной консерватории им. Комитаса (3).

Композитор работал в различных жанрах, он является автором симфонических, камерных, вокально-инструментальных и хоровых произведений, в том числе детских хоров (2), которые заняли достойное место в школьных программах, в репертуаре конкурсов детских и юношеских хоров.

Среди масштабных симфонических полотен С. Сукиасяна следует упомянуть симфонии «Киликия» (1990) и «Корабль на горе» (2015-2016), «Видение» для струнного оркестра (2003). Широкую известность композитору принесли «Пастораль» для камерного оркестра (1997) и вышеупомянутое «Видение», Камерная симфония (2011) и Концерт для виолончели с оркестром (2016). Композитором созданы произведения для необычных инструментальных ансамблей – поэма «Без любви» для оркестра, дудука и блула (2005), «Прелюдия» для шви, дудука, тара, канона и ударных (2010).

На протяжении всего творческого пути композитор с особой любовью и преданностью относился к духовым инструментам, к своей первой специальности. Поэтому не случайно, что именно для духовых инструментов были созданы два из его наиболее ярких произведений - молитва «Отче Милосердный» для хора и двух тромбонов (2001) и «Gesang an Händel» («Песнь Генделя»). Отметим, кстати, что последнее произведение в 2012 году было исполнено Лейпцигским филармоническим оркестром во время Международного фестиваля Генделя в Галле, в Германии, и было удостоено Специального приза.

Особое предпочтение Степан Сукиасян отдавал вокальным, хоровым и вокально-инструментальным жанрам. Среди них следует упомянуть «Три романса» для голоса с фортепиано на слова Е. Чаренца (1993), «Последняя строка молитвы» для голоса и камерного оркестра (2008), удостоенная ежегодной премии Культурного Союза Ваан Текеян, «Утро» для голоса и десяти инструментов (2013). Среди произведений хорового жанра отдельное место занимают «Размыщление» для женского хора и ударных (1997) и «Часы видений» также на слова Е. Чаренца (1998). Для хора и фортепиано были написаны «О, дивное солнце» и «Просьба о прощении» на слова немецкого поэта Гёльдерлина (2009), «Да будет свет!» (2010), цикл «Песни весны» для детского хора (2009), также удостоенный премии.

Значительное место в вокально-симфоническом творчестве композитора занимает Месса «Litania» для симфонического оркестра, хора, баритона и сопрано на слова Пазолини, написанная по

специальному заказу (2014).

Важное место в творческом наследии Степана Сукиасяна отведено произведениям камерно-инструментального жанра, созданным как для сольного исполнения, так и для различных камерных ансамблей. Отметим Сонату для скрипки соло (1992), Две пьесы для скрипки и фортепиано (2013), Картины «На берегу реки Ахурян» для струнного квартета (2010) и Струнный квартет (2016).

В настоящий сборник вошли «Три багатели» для скрипки и фортепиано Степана Сукиасяна (1985), которые относятся к раннему периоду творчества композитора. Несмотря на это, в этих пьесах уже проявилась тенденция, характерная для художественного стиля композитора – сопоставить классические жанровые и формообразующие принципы с армянским национальным ритмоинтонационным мышлением.

Выбор произведения был обусловлен с одной стороны желанием популяризировать творческое наследие композитора, с другой призван расширить репертуар учебной программы, включив в него самобытный образец жанра багатели, написанный с использованием особенностей национальной музыки.

Багатель. Из истории жанра

Багатель (фр. bagatelle) дословно означает маленькую, изящную вещицу, украшение, а также несложную для исполнения инструментальную миниатюру, музыкальную пьесу (4.), первоначально предназначенную главным образом для фортепиано. Впервые багатель встречается в сборнике произведений для клавесина французского композитора и органиста Франсуа Куперена (1668-1733). В музыкальной литературе наиболее известны три сборника багателей немецкого композитора Людвига ван Бетховена (1770-1827), багатели Ференца Листа, Антонина Дворжака, Яна Сибелиуса, Камиля Сен-Санса и других композиторов.

В 20 веке зарождается новая волна интереса к этому жанру со стороны таких композиторов той эпохи как Бела Барток, Антон Веберн, Дьёрдь Лигети, Эдисон Денисов, Валентин Сильвестров и др. И несмотря на все существующие биографические, творческие, географические, национальные, а также стилистические и хронологические различия, их всех объединяет стремление минимальными средствами выразить наиболее важное, наиболее существенное, и каждый из композиторов осуществил эту задачу, используя собственные средства выразительности и собственный почерк.

По меткому определению В. Сильвестрова, «В пустяке содержится крупица высокого, как в капле росы отражается солнце», и, продолжая свою мысль добавляет: «Мы можем обнаружить это в инвенциях Баха, прелюдиях Шопена, где видим ту же высоту, что и в больших композициях, но сконцентрированную в мгновении» (4.).

ТРИ БАГАТЕЛИ ДЛЯ СКРИПКИ И ФОРТЕПИАНО СТЕПАНА СУКИАСЯНА

Методологический анализ

Произведение было написано в 1985 году, и посвящено его первым исполнителям, Саркису Карапетяну (скрипка) и Нуне Акопян (фортепиано). Оба музыканта живут сейчас в Бостоне. Характерное для жанра багатели изящество в этом цикле отдано скрипичной партии, тогда как фортепианный аккомпанемент произведения придает пьесам прозрачность и хрупкость.

Начало Первой багатели построено в форме игры, во время которой скрипка как бы настраивается с помощью фортепиано. Затем, поступательно развиваясь, фактура постепенно уплотняется, обогащаясь сложными интервалами, аккордами и ритмическим рисунком. Не только для отдельных пьес, но и для всего цикла в целом характерно сквозное развитие. Тем самым достигается эффект текучести, постоянного развития, приводящего к кульминации, аза которой следует финал, напоминающий репризу, в которой фактура постепенно становится прозрачной, и, наконец гаснет у звука-

щих натуральных флаголетов.

Вторая багатель строится на принципе контраста, написана в размере 3/8, что в сочетании с быстрым темпом придает музыке танцевальный характер. Шуточный характер еще более подчёркивается благодаря переменной ритмической картине у интервалов в средней части. В этом эпизоде мы предлагаем свою аппликатуру, которая способствует его более живому и блестящему исполнению.

Третья багатель напоминает по характеру стиль *regretum mobile*. Она начинается с монотонного мелодического оборота, изложенного в партии фортепиано, который, благодаря острым хроматическим интонациям, не выходящим за пределы малой терции, создает крайне напряженное настроение. Это настроение усиливается и дальше, благодаря имитационным повторам, звучащим теперь не только у фортепиано, но и в различных регистрах в партии скрипки. Многочисленные проведения темы у обоих инструментов, строящиеся по схеме вопрос–ответ, приводят к кульминации в заключительной части пьесы, благодаря одновременному звучанию скрипки и фортепиано. Финал символизирует также логическое завершение всего цикла.

Особое значение имеют гармонические созвучия неканонической структуры, которые в различных эпизодах придают пьесам дополнительные цвет и настроение.

Мы публикуем произведения с некоторыми редакторскими поправками, ранее согласованными с автором. Они касаются штрихов, динамических оттенков и аппликатуры, и сделаны для того, чтобы исполнение наиболее полно соответствовало замыслу композитора.

ПРИМЕЧАНИЯ

1. Сукиасян, С. М., «На берегу реки Ахурян». Картины для струнного квартета. (Составитель и редактор А. Г. Хачатрян), Ереван, Изд-во ЕГК, 2010.
2. Сукиасян, С. М., Сочинения для детского хора (автор и составитель С. М. Сукиасян), Ереван, Изд-во ЕГК, 2010.
3. <http://composers.am/?p=6960> Дата обращения 10.02.2022 в 23:51.
4. <https://ru.wikipedia.org/wiki/Багатель#...> Дата обращения 10.02.2022 в 20:46.

ԵՐԵՔ ԲԱԳԱՏԵԼ
THREE BAGATELLES
ТРИ БАГАТЕЛИ

Նվիրվում է Նունե Հակոբյանին և Սարգսի Կարապետյանին
Dedicated to Nune Hakobyan and Sargis Karapetyan
Посвящается Нуне Акопян и Саркису Карапетяну

1

Ստեփան Սուքիասյան
Stepan Sukiasyan
Степан Сукиасян

$\text{♩} = 63$

17

22

25

N = 144-152

30

40

49

57

1 1 3 4 2 2 4 1 3 4 1 2 1 2 1 2 3 3 3 2

^{II}

64

2 3 3 2 4 3 2 3 2 4 3 2 3

71

3 3 rit. - - -

2 0 3 2 1 4 1 3 2

rit. - - -

80

v
2
0 1
1
3
mf

v
2
0 1
1
3
mf

88

v
3
4
1
mp
rit.

v
3
4
1
mp
rit.

95

rit.

rit.

$\text{♩} = 138$
Allegro

99

102

106

110

Violin part (measures 110-113):

- Measure 110: Sixteenth-note pattern starting on G#.
- Measure 111: Sixteenth-note pattern starting on A#.
- Measure 112: Sixteenth-note pattern starting on B#.
- Measure 113: Sixteenth-note pattern starting on C#.
- Measure 114: Sixteenth-note pattern starting on D#.
- Measure 115: Sixteenth-note pattern starting on E#.

Piano part (measures 110-113):

- Measure 110: Sustained notes on G# and A#.
- Measure 111: Sustained notes on B# and C#.
- Measure 112: Sustained notes on D# and E#.
- Measure 113: Sustained notes on F# and G#.
- Measure 114: Sustained notes on A# and B#.
- Measure 115: Sustained notes on C# and D#.

114 *sempre legato*

Violin part (measures 114-117):

- Measure 114: Eighth-note pattern starting on G#.
- Measure 115: Eighth-note pattern starting on A#.
- Measure 116: Eighth-note pattern starting on B#.
- Measure 117: Eighth-note pattern starting on C#.

Piano part (measures 114-117):

- Measure 114: Sustained notes on G# and A#.
- Measure 115: Sustained notes on B# and C#.
- Measure 116: Sustained notes on D# and E#.
- Measure 117: Sustained notes on F# and G#.

117

Violin part (measures 117-120):

- Measure 117: Eighth-note pattern starting on G#.
- Measure 118: Eighth-note pattern starting on A#.
- Measure 119: Eighth-note pattern starting on B#.
- Measure 120: Eighth-note pattern starting on C#.

Piano part (measures 117-120):

- Measure 117: Sustained notes on G# and A#.
- Measure 118: Sustained notes on B# and C#.
- Measure 119: Sustained notes on D# and E#.
- Measure 120: Sustained notes on F# and G#.

120

124

128

132

2
3
I
3
3

135

rit.
a tempo
0
rit.
a tempo

138

rit.
rit.

Stepan Manuk Sukiasyan (03.03.1946, Leninakan, now Gyumri – 11.10.2021, Yerevan). In 1963 he graduated from the Department of Wind Instruments at Gyumri Kara-Murza Music College. He continued his studies at the Yerevan State Komitas Conservatory, where he took the French horn class (1969) and later on he graduated from the Department of Musicology (1976, Professor R. Stepanyan's class) and Department of Composition (1990, Professor G. Saryan's class). Worked in Symphony Orchestra of State Radio and Television of Armenia. In 1972-1981 taught in №16 Yerevan Music School. In 1981-1984 organized the Children's Philharmonie at the Yerevan Aesthetic Education Center, in 1984-1988 was the Director at Kara-Murza Music School in Gyumri. Since 1989 held the post of the Vice-rector of the Yerevan State Komitas Conservatory. In 1992-2011 he was teaching at the Department of Composition at YSC (a Docent since 2006). He is a member of the Union of Composers of Armenia. Stepan Sukiasyan is the author of symphonic, chamber, vocal-instrumental and choral works.

List of Works:

Quintet for Woodwind Instruments

Three Bagatelles (1985)

Music for "Three Piglets" Puppet Theater Production (1987)

"Cilicia" Symphony (1990)

Sonata for Solo Violin (1992)

Three Romances for Voice and Piano to Yeghishe Charents Poetry (1993)

"March" for Voice and Wind Instruments (1997)

"Pastoral" for Chamber Orchestra (1997)

"Reflection" for Female Choir and Percussion (1997)

"Hours of Visions" for Choir to Yeghishe Charents Poetry (1998)

"Father Mercy" for Mixed Choir and Two Trombones (2001)

"Vision" for String Orchestra (2003)

"Loveless" Poem for Orchestra, Duduk and Blul (2005)

"The Last Line of a Prayer" for Voice and Chamber Orchestra (2008, received Vahan Tekeyan Cultural Union Annual Award)

"Oh, Wonderful Sun" and "A Plea for Forgiveness" for Voice and Piano to words by F. Hölderlin (2009)

"Songs of Spring" Song Cycle for Children's Choir (Cycle of four songs, 2009. Received an award)

"On the Bank of Akhuryan River" Pictures for String Quartet (2010)

"Let There Be Light" for Choir and Piano (2010)

Prelude for Shvi, Duduk, Tar, Qanun, and Percussion (2010)

Chamber Symphony (2011)

"Gesang an Händel" for Four Trombones (2012, awarded the Special Prize at Handel International Festival in Halle, Germany).

"Morning" for Voice and Ten Instruments (2013)

Two Pieces for Violin and Piano (2013)

Litania Mass for Symphony Orchestra, Choir and Soloist (2014)

"Ship on the Mountain" Symphony (2015-2016)

Concerto for Cello and Orchestra (2016)

String Quartet (2016).

Степан Манукович Сукиасян (03.03.1946, г. Ленинакан, ныне Гюмри – 11.10.2021, г. Ереван). Окончил в 1963 году Отделение духовых инструментов в Музикальном училище им. Х. Кара-Мурзы в г. Гюмри, в 1969 – Ереванскую государственную консерваторию им. Комитаса по специальности валторна. В 1976 г. окончил отделение музыковедения ЕГК (руководитель канд. искусствоведения проф. Р. Степаняна), в 1990 году отделение композиции (класс народного артиста СССР, проф. Г. Сарьяна). Работал: в 1966-1972гг. в Симфоническом оркестре Радио и Телевидения Армении (артист), в 1972-1981гг. преподавал в музыкальной школе №16. В 1981-1984гг. организовал Детскую филармонию при Национальном центре эстетического воспитания, в 1984-1988 гг. занимал должность директора в Музикальном училище им. Х. Кара-Мурзы в Гюмри. С 1989-го года занимал должность проректора ЕГК, в 1992-2011 гг. преподавал на кафедре композиции (с 2006 г. доцент). Член Союза композиторов Армении. Автор симфонических, камерных, вокально-инstrumentальных, хоровых произведений.

Сочинения:

Квинтет для деревянных духовых инструментов

Три багатели (1985)

Музыка для кукольного спектакля «Три поросенка» (1987)

Симфония «Киликия» (1990)

Соната для скрипки соло (1992)

Три романса для голоса и фортепиано на слова

Е. Чаренца (1993)

«Марш» для голоса и духовых инструментов (1997)

«Пастораль» для камерного оркестра (1997)

«Размышление» для женского хора и ударных (1997)

«Часы видений» для хора на слова Е. Чаренца (1998)

«Отче Милосердный» для смешанного хора и двух

тромбонов (2001)

«Видение» для струнного оркестра (2003)

Поэма «Без любви» для оркестра, дудука и блула (2005)

«Последняя строка молитвы» для голоса и камерного

оркестра (2008, удостоена ежегодной премии

Фонда Ваан Текеяна)

«Просьба о прощении», «О, дивное Солнце!» для голоса и фортепиано на слова Ф. Гёльдерлина (2009)

«Песни весны» для детского хора (цикл из четырех песен, 2009, удостоен премии)

Картини «На берегу реки Ахурян» для струнного квартета (2010)

«Да будет свет» для хора и фортепиано (2010)

Прелюдия для шви, дудука, тара, канона и ударных (2010)

«Камерная симфония» (2011)

«Gesang an Händel» для четырех тромбонов (2012,

произведение удостоено Специального приза

на Международном фестивале Генделя в Галле, Германия).

«Утро» для голоса и десяти инструментов (2013)

Две пьесы для скрипки и фортепиано (2013)

Месса Litania для симфонического оркестра, хора и солиста (2014)

Симфония «Корабль на горе» (2015-2016)

Концерт для виолончели с оркестром (2016)

Струнный квартет (2016).

ՍՏԵՓԱՆ ՍՈՒՔԻԱՅԱՆ

ԵՐԵՋ ԲԱԳԱՏԵԼ

Չորակի և դաշնամուրի համար

СТЕПАН СУКИАСЯН

ТРИ БАГАТЕЛИ

для скрипки и фортепиано

STEPAN SUKIASYAN

THREE BAGATELLES

For Violin and Piano

Պատասխանատու և մասնագիտական խմբագիր՝

Գոհար Կառլենի ՇԱԳՈՅԱՆ

Գեղարվեստական խմբագիր և ձևավորող՝

Գոհար Վիլենի ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Զափսը՝ 70x100 1/8: Թուղթը՝ օֆսեթ,
3 տպագրական մամուլ

Տպաքանակ՝ 101 օրինակ:

Երևանի Կոմիտասի անվան պետական կոնսերվատորիա
«ԵՊԿ հրատարակչություն»

ՀՀ, ք. Երևան, Մարկ Գրիգորյան 2
Հեռ.՝ + 37410 523993+118, + 37455 002162
E-mail: YSCPublishingHouse@gmail.com

Տպագրվել է «Գևորգ և Յրայր» ՍՊԸ տպարանում: